

őnagyméltóságának, örgróf Pallavicini Alfonz Károly és dr. báró Rotschild Lajos öméltóságának szíves vendéglátásukért, továbbá Szepesy Arthúr m. kir. erdőigazgató, Jahn Rezső erdőmester, Onczay László erdőtanácsos, Félix Matzi erdőigazgató uraknak, valamint mind a négy uradalom összes erdőtisztjeinek, a „Piestingi gyantatermelők szövetkezete” és a waidhofeni mechanizált fűrésztelep vezetőségének azért a szeretetteljes, kollégiális fogadtatásért, fáradságot nem ismerő kalauzolásért és magyarázatokért, melyekkel tanulmányutunkat oly széppé, kedvessé és hasznossá tették.

Céllövés és vadtalálat.

Azt hiszem, a legtöbb vadász tapasztalhatta s többé-kevésbé elmélkedhetett is felette, hogy golyós fegyvereinek használata alkalmával, találat szempontjából más eredményeket ért el, ha céltábla előtt, s ismét más, sőt sokszor meglepően rossz, előtte érthetetlennek látszó eredményt, ha egy — a céltáblát helyettesítő — élővadra lőtt.

Célbáloési eredményeink után gyakran elgondoljuk, hogy most már a vadat „biztosra” fogjuk löni. A gyakorlat azonban más eredményeket mutat, mert akárhányszor, midőn a vad — mint valamely élő céltábla — a „lövő” előtt áll, azt elhibázza. Legelső gondolatunk ilyenkor persze az, hogy „mi lehet ennek az oka?”

Keressük is az okot a puskában, töltényben s más különböző körülményekben, de bizony sokszor — valljuk be — nem tudjuk azt megtalálni, mert az ellenőrző próba után puskánk s töltényünk újra kifogástalanul viszi be a golyót a „céltáblába”.

Nem is a legkönnyebb feladat ezt mindig megtalálni s ezért nem lesz talán érdektelen, ha ezen okokat sorra próbálom venni. Lehetnek esetleg olyanok (kezdők), akik ezt még nem figyelhették meg, vagy nem volt alkalmuk mástól hallani s így nem végzek talán hiábavaló munkát, ha ezeket alábbiakban fel próbálom sorolni:

1. Csupán a teljesség kedvéért említem meg a *vadászlázt*, mert ez mindeki előtt érthető s amellet köztudomású is, hogy a lélek izgalmas állapotában a kar reszketése folytán szinte biztos a hiba.

2. *Lövési kényelem*. Míg a céllövészetnél teljesen szabadon választhatjuk meg:

a) testhelyzetünket (fekve, térdelve, állva),

b) a választott testhelyzeten belül, testünknek a kiválasztott helyzetben való legszabadabb, fesztelen, kényelmes tartását, addig a vadászatnál sohasem választhatjuk teljes szabadsággal sem a test-

helyzetet, sem a testhelyzeten belül való kényelmesebb tartást vagy fesztelenséget, mert sokszor egy mozdulat, s a várva-várt vad volt — nincs. Nagyon gyakran bizony meg kell elégednünk mondjuk pl. hajlott derékkal, jobbra vagy balra csavart testtel, vagy keresztbe tett, illetve igen labilis lábállások mellett való lehetőségekkel. De még ha aránylagos kényelmesebb helyzetben lehetünk is a vadra, még e kényelmesebb testtartást is kedvezőtlenül befolyásolhatják pont a lövés irányába eső törzs, gally, levél vagy fűszál, melyek kikerülése már feltétlenül a lövési kényelem, tehát a pontosság rovására megy.

Az általánosan ismert testhelyzeteken kívül megemlítendőnek tartom itt az ülve, két térdről való lövést. Ülő helyzetben (pihenés, les, étkezés) gyakran érheti a vadászt a löszükség. Ekkor a szabadon tartott kézből való lövésnél sokkal biztosabb, ha mindkét könyökünket talpunkkal alátámasztott térdeinkre, combunkra helyezük, mikor is, kivált ha hátunk is jól nekidőlhet egy törzsnek, majdnem oly biztos a lövés, mint fekve, könyökről.

3. *A célzási idő.* Céllövészetnél ez tetszésünk szerint rendelkezésünkre áll, míg vadászatnál kötve vagyunk. Sokszor sietnünk kell a lövéssel, mely miatt magát a célzást is elsietjük s ennek eredménye: hiba.

4. *Világítási tényezők.* Ezek főleg erdőben a lehető legkülönlegesebben nyilatkozhatnak meg. A céllövészetnél a világítási viszonyok nincsenek gyors változásnak alávetve s azok egyszeri számbavétele lövéssorozatunk végéig többnyire érvényes s kedvezően is szoktak megválasztva lenni. (A lövő háta mögül jöjjön a világítás.) Vadászatnál aszerint, hogy a vadat mily irányban pillantjuk meg, a világítás is jöhet minden irányból. Legkedvezőtlenebb az, ha fényrel szemben kell lőnünk. Erdőből ki, be, illetve sűrűből ritkásba a világítás intenzivitása változik. Igen kedvezőtlen, ha lombos erdőben napsütés esetén a mozgó lombok által hol fénycsóva, hol árnyékcsova esik váltakozva majd a légyre, majd a nézőkére. Még ennél is kedvezőtlenebb az, mikor ugyancsak erdőben, még pedig minél nagyobb a fényellentét a lombok közt és kívül, hogy a nézőke vonala a különös fényhatás folytán többszörösen megtörik. E körülmény rendkívül kellemetlen és igen rontja a találati biztonságot. Magától értetődik, hogy a sötétség bizonyos mértékén túl minden lövés illuzórius.

5. Oly jó lövőknél, akiknek azonban vadásztapasztalatuk még nincs, elég gyakori oka a hibázásnak az elsietés, szeleskedés, melyet gyakran elbizakodottságnak is lehet mondani. Ez ellen legjobb figyelmükbe vésni, hogy az élőcélnetaláni könnyebb volta dacára is éppoly, sőt még nagyobb gondossággal kell célozni, mint mikor cél-tábla előtt a legjobb egységre törekednek.

6. Nagyobb célfelületet mutató vadaknál — bármily furcsán hangzik is — épp *a célfelület nagysága* az oka annak, hogy a golyót nem tudjuk azon a vonalon végigküldeni, melyen szeretnénk, melyre kisebb célfelületnél képesebbek vagyunk. Ezt a következőleg igyek-

szem érthetővé tenni: Kisebb és az alaptól éleser. elváló célpont (amilyen tehát céllövésnél fekete kör fehér alapon) a célgömbnek a célzás közben előforduló legapróbb kilengéseit, sőt rezgéseit jobban megérezkíti s emiatt biztosabb a lövonalunk, mint egy nagyfelületű s egyöntetű szürkéségnél (szarvas, őz), melynek oldalán a kilengéseket nem tudjuk oly pontosan ellenőrizni, s emiatt nem is tudhatunk oly biztosan az oldalának arra a bizonyos kisebb pontjára löni, melyre viszont céltáblánál képesek vagyunk. Azért tehát aki már a célt vagy verebet, madarat is jól lőtte, még mindig ne bizakodjék el, mert ezt a kis célpontot sokszor könnyebben eltalálhatja (világos égbolttól tisztán kiváló madártest), mint a szarvasnak sokkal nagyobb célfelületet mutató azt a bizonyos „jó vállapját”.

Ezt a körülményt szinte úgy is lehetne mondani, hogy a kis célpont mintegy közelebb vonzza magához a lövonalat.

7. *Gyors mozgás, futás* után, mely vadászatnál oly sokszor előfordul, a lövés az erős légzés és szívdobogás miatt jóval bizonytalanabb.

8. A *szesz*, nemkülönben a *dohány* — kivált mértéken felüli élvezetét ugyancsak ne hagyjuk figyelmen kívül.

9. Nem utolsó dolog végül az *indiszipozíció*, mely a jó lövőnél éppúgy jelentkezik, mint pl. a művészeknél és sokszor bizony a legkiválóbb vadászati alkalmakkor szokott ez jelentkezni.

10. Legvégül lehetnek *soha fel nem fedezhető* okok, milyen pl. egy gally, melyet a távolság miatt nem láthattunk, de a golyót eltéríthette. Esetleg pont annak az egy tőlténynek tőltése stb. hibái, melyet utólag meg nem állapíthatunk.

Mindezek folytán, egyéb jótanácsok mellett golyósvad lövésekor a következőkre is ügyeljünk:

1. Vadászlázadat próbáld leküzdeni.
2. Igyekezz az adott helyzetben minél kényelmesebb testtartásból löni (hasalj, ágra fektess, törzshöz támassz).
3. *Ha nem szükséges*, a célzással ne siess s a lehető leg gondosabban célozz.
4. Ha a világitás miatt lövéseid bizonytalan (sötétben, vakító fényvel szemben), nemes vagy veszélyes vadra inkább ne lőj, csupán kártékonyra.
5. Futás, erős mozgás után lehetőleg fujd ki magad s csak az után lőj.
6. Vadászat közben *szeszt ne igyál* s ne dohányozz.
7. Fegyvered, tőltényed indulás előtt vizsgálj meg s ez a legnagyobb rendben legyen.

Rohoska Soma

m. kir. erdőmérnök, erdő- és vadőri iskolai tanár.